

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Bakalářská práce

ŠPERK PRO NĚKOHO

PROTIKLADY

Jaroslava Klimentová

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení designu

Studijní program Design

Studijní obor Design kovu a šperku

Bakalářská práce

ŠPERK PRO NĚKOHO

PROTIKLADY

Jaroslava Klimentová

Vedoucí práce: M.A. Petr Vogel

Oddělení výtvarného umění

Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval (a) samostatně a použil (a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

podpis autora

Obsah

1	ÚVOD	6
2	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	7
2.1	PRVNÍ KLAUZURNÍ POSTUPOVÁ ZKOUŠKA	7
2.2	DRUHÁ KLAUZURNÍ POSTUPOVÁ ZKOUŠKA.....	8
2.3	TŘETÍ KLAUZURNÍ POSTUPOVÁ ZKOUŠKA	8
2.4	ČTVRTÁ KLAUZURNÍ POSTUPOVÁ ZKOUŠKA	8
3	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	10
3.1	INSPIRACE PŘI TVORBĚ ŠPERKU - MÁ KAMARÁDKA A JEJÍ TVORBA.....	10
3.2	INSPIRACE PODMOŘSKÝM SVĚTEM.....	10
3.3	REBECCA HORNOVÁ	10
3.4	ÚČEL ŠPERKU.....	13
3.5	VÝZNAM BAREV	13
4	CÍL PRÁCE	15
4.1	ARCHITEKTONICKÝ PROJEKT ZAVADILKA	15
4.1.1	<i>Žlutá karta</i>	15
5	PROCES PŘÍPRAVY A TVORBY	17
5.1	VÝROBA MODELU.....	17
5.1.1	<i>Hledání vhodného materiálu</i>	17
5.2	VHODNÉ SPOJENÍ MATERIÁLŮ	18
5.2.1	<i>Výztuž</i>	18
5.2.2	<i>Zapínání</i>	18
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE	20
7	POPIS DÍLA	21
7.1	NÁHRDELNÍK „REJNOK“	21
7.2	NÁHRDELNÍK „SATÉN“	21
7.3	NÁRAMEK „KŮŽE“	22
7.4	NÁHRDELNÍK „SPIRÁLA“	22
7.5	ETUE.....	23
8	SILNÉ STRÁNKY	24
9	SLABÉ STRÁNKY	25

10	ZÁVĚR.....	26
11	CITOVANÁ LITERATURA.....	27
12	RESUMÉ	29
13	SEZNAM PŘÍLOH	30

1 ÚVOD

Ve své bakalářské práci jsem zvolila téma Šperk pro někoho, protože toto téma mi umožňovalo pokračovat v mém zaměření na šperky na tělo.

Při výrobě své bakalářské práce jsem také chtěla pokračovat v kombinování odlišných materiálů.

Mým záměrem bylo ztvárnit šperk jako objekt, který je určen pro mou kamarádku, jejíž velkou vášní je architektura. Přestože obě studujeme odlišné obory, chtěla jsem, aby má práce byla vyjádřením toho, co ona vnesla do svého nejoblíbenějšího díla, jímž je bytový dům Zavadilka. Tak jako ona zachytila svojí představu ve své práci, tak jsem i já chtěla do šperku pro ni vnést netradičnost, celistvost, jednoduchost a hravost v kombinaci černé a bílé barvy.

Chtěla jsem tedy vytvořit kolekci šperků, která by vyjadřovala předchozí výčet uvedených vlastností.

2 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Studium oboru Design kovu a šperku mi umožnilo naučit se používat velké množství rozmanitých technik zpracování kovu např. řezání lupínkovou pilkou, pájení, tepání, leptání, kašírování papíru atd.

V posledních klauzurních zkouškách jsem se zabývala tvorbou šperků kombinováním kovu a křehkých materiálů. Předkládaná závěrečná bakalářská práce navazuje na dovednosti získané při tvorbě předchozích klauzurních zkoušek.

2.1 První klauzurní postupová zkouška

Mou první klauzurní postupovou zkoušku na téma Prsten pro někoho byla tvorba dvou prstenů ze stříbra, které jsou určeny pro zahraniční návštěvu. Prsteny jsou vyřezány ve tvaru listu a plodenství lípy srdčité, našeho národního stromu viz obr. 1 a obr. 2.

„Lípa je mohutný strom s košatou korunou, vysoký až 25 m, rostoucí často na sutích v křovité formě. Má střídavé, dlouze řapíkaté listy se srdčité okrouhlou, na okraji zubatou až pilovitou čepelí. Na líci jsou tmavozelené, na rubu sivozelené, v úžlabí žilek s chomáčky rezavých chloupků, jinak jsou lysé. Z úžlabí listů vyrůstají vidlanovitá květenství 5 - 15 pravidelných květů, jejichž až 8 cm dlouhá stopka je srostlá se spodní třetinou až polovinou podpůrného listenu žlutozelené barvy. Ten je krátce řapíkatý, podlouhle jazykovitý, blanitě kožovitý a lysý. Pětičetné květy mají pýřitý kalich a korunu s volnými úzkými plátky žlutavé barvy. 20 - 30 tyčinek s bělavými nitkami srůstá v pět svazečků. Svrchní pětipouzdrý plstnatý semeník kulovitého tvaru má krátkou čnělku, zakončenou pětilaločnatou bliznou. Plod je tvrdá kožovitá nažka, hranatě kulovitého tvaru, klíčící až druhým rokem a rozšiřovaná větrem s celým plodenstvím.“ (Krejča, 1978)

Při tvorbě těchto prstenů jsem se naučila pracovat se stříbrem. Zkušenosti nabyté se zpracováním stříbra byly pro mě velmi cenné při vytváření děl dalších klauzurních zkoušek.

2.2 Druhá klauzurní postupová zkouška

Ve své druhé klauzurní postupové zkoušce na téma Objekt, změna materiálu - tvorba koupací čepice - jsem si měla možnost vyzkoušet nepřeberné množství technik např. odlévání mýdla a odlévání betonu a kašírování papíru. Díky tomuto tématu jsem si mohla vyzkoušet tvorbu z různých materiálů, jakými byli např. toaletní papír, mýdlo, beton, krajka, plast, marcipán viz obr. 3, obr. 4, obr. 5, obr. 6, obr. 7, obr. 8 a obr. 9.

2.3 Třetí klauzurní postupová zkouška

Při tvorbě třetí klauzurní postupové práce jsem se zaměřila na tvorbu textilního šperku. Na zadané téma Zapínání, jsem vytvořila kolekci šperků na tělo. Tyto šperky byly vytvořeny za pomoci několika desítek metrů saténových stuh, které byly k sobě spojeny zažehlením oboustranně zažehlovacím vliselínem. Vliselín je netkaný pojený materiál buď nenažehlovací nebo nažehlovací, kdy je z jedné či z obou stran opatřen kuličkami lepidla. Na jeden z těchto šperků byla na deseti metrech této stuhy vytištěna pohádka O labuti od Boženy Němcové, viz obr. 10 a obr. 11.

2.4 Čtvrtá klauzurní postupová zkouška

Na zadané téma Šperk spojený s hlavou čtvrté klauzurní postupové práce, jsem vytvořila dva šperky z mosazi, gumy a zrcátka. Jedním ze šperků byla jehlice do vlasů, na které je umístěn z mosazi

vyřezaný a vyleptaný řez mozečkem. Na druhém šperku - čelence, je stejnou technikou vytvořen řez okem viz obr. 12 a obr. 13.

3 TĚMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Tématem této bakalářské práce je šperk pro mou kamarádku, která mě již dříve inspirovala v mé umělecké tvorbě.

3.1 Inspirace při tvorbě šperku - má kamarádka a její tvorba

Má kamarádka je studentkou oboru Architektura a stavitelství na fakultě stavební Českého Vysokého Učení Technického v Praze. Velmi mě inspirovaly pevné linie a normy, které určuje obor architektury a možnost využívání velkých kontrastů různých materiálů, které je možné využít ke tvorbě šperku.

3.2 Inspirace podmořským světem

„Rejnoci (Rajiformes) jsou typičtí svým plochým tělem. Jejich párové ploutve srůstají a tvoří lem těla. Ocas je protažen v bičovitý výběžek. Hřbetní a ocasní ploutve zakrňují. Rejnoci jsou přizpůsobeni k životu u dna. Spirakulum, sloužící k převádění vody k žábrám, mají umístěno na hřbetní straně těla za očima. Na spodní straně těla je pět žaberních štěrbin, čichové jamky a ústa.“ (Zicháček, 1995)

3.3 Rebecca Hornová

Při tvorbě sady těchto šperků byla velkou inspirací umělkyně Rebecca Hornová.

Od počátku sedmdesátých let 20. století, Rebecca Horn tvoří dílo, které představuje stále rostoucí tok představení, filmů, soch, prostorových instalací, kreseb a fotografií. Podstata jejího zobrazování pochází z obrovské přesnosti fyzické a technické funkce, které používá, aby uvedla svá díla vždy v určitém prostoru.

V prvních představeních, tělo-rozšíření, zkoumá rovnováhu mezi tělem a prostorem. V pozdějších dílech se nahrazuje lidské tělo kinetickými sochami, které nabývají svůj vlastní život. Její nová práce definuje a prořezává prostor odrazy zrcadla, světlem a hudbou.

Objekty použité a speciálně vytvořené pro její instalace, jako jsou housle, kufry, obušky, žebříky, piana, péřové ventilátory, metronomy, drobné kovové kladiva, černé vodních nádrží, strojů na spirálové kreslení a obrovských komínů společně budují prvky pro kinetické sochy, které jsou osvobozeny definováním jejich hmotou a nepřetržitě se přenášejí do stále se měnící metafor dotýkajících se mýtického, historického, literárního a duchovního zobrazení.

Její práce pojily důslednost v logice; zdá se, že se každá nová práce rozvíjí přísně od předcházející. Prvky mohou být popsány jako oděné, přesto se objeví v úplně jiných, odlišných kontextech. Následující fyzický prožitek z jejích vystoupení rozšíření těla, masek a péřových předmětů ze 70. let 20. století přišly první kinetické sochy, které vystupovaly v jejích filmech jako Opeřený věžeňský ventilátor *Der Eintänzer* (1978), nebo *Peacockokův stroj* v *La Ferdinanda* (1981).

V 80. letech a 90. letech 20. století velké instalace byly vytvořeny a věnovány místům nabitých politickou a historickou významností. Svými kinetickými sochami umělkyně uvolňuje a znovu přesměrovává váhu minulosti na tyto fyzické prostory: například v koncertu *Naopak* (1997) v Münsteru, kde se stará městská věž se změnila v popraviště pro Třetí říši; nebo ve Vídni, s *Věží bezejmenných* (1994), kde zakládá památník uprchlíkům z balkánských států v podobě věže s mechanicky hrajícími houslemi. Ve Výmaru, v evropském městě kultury 1999, *Koncert pro Buchenwald* byl zkomponován v prostorách

bývalé tramvajové vozovny. Autorka rozvrstvila 40metrů dlouhé stěny popela za sklem jako archiv zkamenění. V zrcadle noci (1998), v opuštěné synagoze v Kolíně nad Rýnem, využívá energii psaní, texturované proti historické amnézii.

Chcete-li pracovat s energií tímto způsobem může to také znamenat rozpoutání turbulencí vášně jako magnetický tok v prostoru, jak vidíme v High Moon (1991) v New Yorku nebo v El Rio de la Luna (1992) v Barceloně.

Oběhové systémy čerpadel rtuti, atmosférické energie, jako například Sonorous konstrukcí nebo znělé nářky proměny v posledních dělech do ztělesnění prostoru, který je plný nově vyrobené energie: ve starém klášterním kostele na Mallorce, v Moon Mirror (2003), umělkyně nastavuje ještě neviditelný hmotný sloup energie, která pokrývá prostor mezi rotujícím zrcadlem na patře a vír světla vysoko v kopuli.

Venkovní instalací Spiriti di MADREPERLA (2002) transformuje největší náměstí Itálie, náměstí Piazza del Plebiscito v Neapoli, v prostor obklopen magnetickou energií. Třpytivé světelné kroužky z perleti vznášet vysoko nad náměstím a přesně pod nimi, nasazené mezi dlažebními kameny, litinové lebky (modely tzv. "capuzzelle" v obrovských podzemních kryptách města) tvoří vertikální energie v rámci náměstí. Zde divák prochází instalace a stává se součástí této nabitě oblasti energie založené na dialogu s městem.

Práce Světlo uvězněno v bříše velryby (2002) je také součástí tohoto cyklu prostorové a světelné instalace. Mimo toulající se texty promítané do černého umyvadla s vodou, zlatý personál píšící ve vodě a pohyb slov kolem celého prostoru vytváří nepřeborné množství nových textů a obrazů. Rebecca Horn otevírá rozlohy prostoru,

kreslení svých instalací do rozměrů, které volají po znovu definování. Tyto nové práce jsou doprovázeny vokálními a instrumentálními skladebami Haydena Chisholma, hudebními díly, které se kombinují elegantně s instalacemi v jejich jemnosti, křehkosti a narážejí na nevyslovitelné.

Co je jedinečné a neustále nové na práci této umělkyně, je, že každá jednotlivá instalace je krokem směrem k naprostému prolomení hranice prostoru a času, otevírající štěrbiny do vesmíru, jehož existenci můžeme pouze tušit, viz příloha č. 7. (Horn, 2013)

3.4 Účel šperku

Účelem tohoto šperku je ozdoba lidského těla a zároveň ztvárnění objektu. Pro tvorbu šperku byly zvoleny tyto materiály kov (alpaka), textil a kůže. Kov tvoří tradiční šperkařský materiál. Textil a kůže nejsou ve šperkařství tak obvyklé a tvoří především doplňkovou součást šperku.

Cílem této práce bylo také poukázat na kontrast materiálů. Kontrast kovu, který působí chladným, masivním dojmem a textilu a kůže, která dodává šperku lehkost a jemnost.

3.5 Význam barev

Při tvorbě těchto šperků, byl využit kontrast barev a jejich subjektivní vnímání (např. v malířství bílá ztělesňuje čistotu, nevinnost a nebe. Černá vytváří dojem tajemnosti, nečistoty či pekla. (Kubička, a další, 2004)

Bílá barva je koncovým bodem světlosti. Představuje absolutní svobodu pro všechny. Znamená osvobození od všeho, co se jeví jako překážka. Je barvou míru, chladu a čistoty. U starých Slovanů byla

bílá barva od pradávna spojována se smutkem nad smrtí blízké osoby. Je chladivou barvou, která působí rozjasňujícím dojmem, zvětšuje prostor a napomáhá přemýšlení. Bílá jako neposkvrněná barva vyznačuje pravdu.

Černá barva je protipól bílé, demonstruje konečné rozhodnutí. Může představovat agresivní vzdor (obzvláště v kombinaci s červenou), symbolizuje nicotu, absolutní odřikání a v naší kultuře je vnímána jako barva smutku a smrti. Zároveň je spojováno s elegancí, autoritou, silou. Tato barva je barvou formální. Vytváří vysoký kontrast, stejně tak jako bílá, ale s opačným emocionálním zabarvením. (2013)

Kombinace kontrastu těchto barev se stala inspirací pro mnoho umělců např. Isabelle Metaxa, Kathleen Browne, Jirí Sibor, Wim van Doorschodt, Karen-Sam Norgard, Hanny Burgin, Shin-Lyoung Kim. (Marthe, 2005)

4 CÍL PRÁCE

Tvorbou těchto šperků jsem reagovala na návrh oné nositelky v kontrastu odlišných linií, pro kterou je dům Zavadilka srdcovou záležitostí.

4.1 Architektonický projekt Zavadilka

„Navrhovat bytový dům do takové prominentní oblasti, jakou jsou pražské Dejvice, je nelehký úkol. A proto jsem se snažila nenabourat atmosféru v okolí mé parcely a vytvořit jednoduchý dům s nápadem a vtipem. Rovněž jsem si dala za cíl, aby mnou navrhovaný objekt byl něčím zvláštní a jedinečný. Půdorysem bytového domu se stal nepravidelný lichoběžník, který je svým tvarem vázán na okolní zástavbu a uliční čáry. Počet podlaží jsem určovala dle okolní zástavby a z těchto důvodů jsem navrhla bytový dům pouze o třech nadzemních podlažích, přičemž na každém podlaží jsou dvě bytové jednotky. Jelikož jsem nechtěla uměle vytvářet balkony, lodžie a podobně, rozhodla jsem se vycházet pouze z hmoty, která vznikla vytažením z půdorysu. Finální tvar bytového domu vznikl otočením prostředního patra o 22° a následným oříznutím. Tímto přirozeným způsobem se vytvořily balkony pro každý byt. Snažila jsem se, aby jednoduchost, ale zároveň hravost, byla odražena i na fasádě, a proto jsem zvolila kombinaci bílých matných a černých lesklých desek, kterými je obložen celý bytový dům.“ (Götzová, 2013)

4.1.1 Žlutá karta

Za tento projekt získala nositelka šperku žlutou kartu ČVUT za letní semestr 2011/2012.

„Žlutá karta je pedagogické ocenění studentských projektů. Kolektiv pedagogů příslušného ateliéru nominuje vynikající projekt na

ocenění během katedrového hodnocení projektů. Vlastní výběr z nominovaných projektů provádí pětičlenná komise. Žluté karty jsou udělovány bez určení pořadí. Studenti obdrží při ročníkové výstavě diplom. Práce jsou dále prezentovány na výstavách a v časopisech.“
(ČVUT, 2013)

5 PROCES PŘÍPRAVY A TVORBY

Záměrem této práce bylo vyrobit šperky, které by byly netradiční svým materiálem a velikostí. Bylo tedy nutné si připravit model pro bližší představu, jak bude šperk v konečné podobě vypadat.

5.1 Výroba modelu

V první fázi byl sestaven model z papíru a saténu, kdy bylo potřeba vystříhnout si čtyři půlkruhy ze saténu, dva z bílého a dva z černého a čtyři půlkruhy z papíru. Saténový a papírový půlkruh (saténový půlkruh byl o centimetr větší než půlkruh z papíru) byly následně přižehleny oboustranně zažehlovacím vliselínem.

Po obvodu vnějšího kruhu i vnitřního, který byl určen na krk, byl nastřižen satén s vliselínem tak, aby se dal založit a poté přižehlit na rubovou stranu půlkruhu.

Po přípravě těchto půlkruhů, byly k sobě po dvou přižehleny za pomoci vliselínu rubovými stranami a takto připravené začištěné byly k sobě přiloženy a po vnějším obvodu kruhu sešity skrytým stehem.

Dále byl vystřižen proužek o šířce pět a délce osmnáct centimetrů, což tvoří polovinu obvodu krku. Tento proužek byl přiložen k vnitřnímu půlkruhu, který byl určený pro krk a po celém obvodu krku z horní i spodní části přišit opět skrytým stehem.

5.1.1 Hledání vhodného materiálu

Při hledání vhodného materiálu bylo nutné zvážit několik hledisek – vzhled materiálů, jakým způsobem je možné materiál k sobě spojovat, pružnost a váhu materiálu.

Tyto vlastnosti byly následně vyzkoušeny na menších vzorcích a následně byly zvoleny materiály: alpaka, kůže, satén a neodynové magnety.

5.2 Vhodné spojení materiálů

Nejprve se zdál jako nevhodnější způsob spojení jednotlivých půlkruhů suchý zip, který se také vyrábí v samolepící formě a jeho umístění by tedy nebylo složité.

Později bylo ale od tohoto zapínání upuštěno neboť při spojení jednotlivých půlkruhů by bylo suchý zip vidět a to by mohlo zkazit celkový dojem.

5.2.1 Výztuž

V první variantě byla zvolena papírová výztuž a to především kvůli savosti tohoto materiálu, protože vliselín se zažehlí pouze na savý materiál. Nevýhodou této papírové výztuže je však její veliká náchylnost k poškození. Nadměrná vlhkost by mohla dílo v konečné fázi poškodit. Konstrukce šperku však neměla ani po přilepení u přípravného modelu dostatečnou nosnost, a proto bylo zapotřebí použít výztuž. Proto byla nakonec zvolena výztuž plastová.

5.2.2 Zapínání

Při výběru vhodného zapínání bylo cílem dosáhnout jednoduchosti. Snažila jsem se vyvarovat nadbytečnému použití jednotlivých prvků, které by šperk příliš opticky zatěžovaly a kazily by tak jeho ráz. Z tohoto důvodu byly pro spojení kruhových výsečí použity neodymové magnety ve tvaru koule o průměru 8 nebo 13mm, které působí kompaktním dojmem a umocňují eleganci vytvářeného šperku. Přednost neodymových magnetů spočívá v jejich přitlačné síle, která je několikanásobně vyšší než u běžných magnetů. Magnety NdFeB (neodym-železo-bor) jsou v současné době nejsilnějšími permanentními magnety. Výchozího složení magnetu je dosaženo

sintrování a výsledné tvary magnetů jsou řezány dle rozměrových požadavků.

„Spékání neboli sintrování či slinutí je metoda výroby předmětů z práškových hmot jejich zahřátím na vysokou teplotu, avšak pod jejich teplotu tání, přičemž dochází k vzájemnému splynutí práškových částic. Při tomto procesu, který probíhá ve vakuové peci, dochází k přetváření tvarových dílů. Spékání se tradičně používá pro výrobu keramických předmětů a své moderní využití našlo v práškové metalurgii.“ (Kubička, a další, 2004)

Oblost tvaru použitých magnetů podporují výsledný vzhled šperku.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE

Protože je šperk Satén z velké části textilní, bylo původním plánem využít krejčovských technologických postupů, avšak konečný efekt nesplňoval má očekávání. Šev, který totiž vznikl, rušil celkový dojem a tak byly pro lepší dojem nahrazeny šité části jinou formou spojení a to lepením.

Lepením se zamezilo veškerým nežádoucím efektům, problém však vznikl při výběru lepidla. Klasické lepidlo v tubě nebo plechovce se nedá nanést na lepenou část rovnoměrně v co nejmenší možné vrstvě a tak vznikaly pod saténem nerovnosti. Tento problém byl vyřešen za pomoci lepidla ve spreji, které se na plochu nanese rovnoměrně a tak umožnilo slepit plochy k sobě rovnoměrně.

Zakončení náhrdelníku spirála bylo vytvořeno ve tvaru válce o velikosti 6x10mm z pakfongu ve kterém je vložen a dvousložkovým lepidlem zalepen neodborný magnet stejného tvaru.

„Alpaka je niklovaná mosaz, tzv. bílé stříbro, bílá slitina mědi, zinku a niklu. Pro efektní vzhled, lesk a relativní odolnost byla alpaka oblíbená k tvorbě kovových nástrojů a uměleckých předmětů zejména v 19. stol. a první pol. 20. stol. Alpaka se většinou galvanicky postříbřuje. Jiné názvy jsou pakfong, argentan, stříbro čínské.“ (Kubička, a další, 2004)

7 POPIS DÍLA

Obtížnou částí při tvorbě šperku bylo zachycení tvaru, materiálu a celkové struktury šperku tak, aby věrně zachycovala osobnost jeho nositelky a vyzdvihoval její kreativitu.

Náhrdelník neplní jen funkci šperku, ale také zároveň poukazuje i na osobitost majitele, který jej nosí.

7.1 Náhrdelník „Rejnok“

Každá část náhrdelníku je tvarově stejná. Jedná se o kruhovou výseč v kontrastu černé a bílé barvy. Náhrdelník z hovězí černé a bílé kůže ve tvaru půlkruhu o velikosti 75x32,5cm kdy ve výřezu půlkruhu o velikosti 13x6,5cm je umístěná dvojitá mosazná obruč s odstupem pěti centimetrů vyrobená z kulatiny, která je zakončena mosaznými kuličkami, viz obr. 24.

Náhrdelník dále ozvláštňuje možnost variability tvaru, které dosahuje jednak prostřednictvím umístění magnetu, které může být libovolné, a jednak kůže, která vykazuje značnou pružnost a zároveň dostatečnou pevnost.

7.2 Náhrdelník „Satén“

Další šperk je náhrdelník vytvořený ze čtyř půlkruhů potažených saténem v barevné variantě černé a bílé. Velikost jedné kruhové výseče je 50x25cm. Každá část půlkruhu je podložena plastovou fólií o gramáži 300g/m² pro vyztužení a zachování tvaru. Tyto dva slepené půlkruhy jsou k sobě spojeny sešitím po jejich obvodech. Uprostřed půlkruhu se nachází otvor na krk. V místě otvoru po obvodu krku je

vložený kožený proužek o šířce 5cm, kterým vzniká jakási půl čočka, viz příloha č. 9.

7.3 Náramek „Kůže“

Tvar tohoto náramku umožňuje využití k více účelům. Při jeho rozložení a následném složení ho lze použít i jako náhrdelník a to v různých variantách. Toto využití umožňuje pružnost materiálu. Jedná se o spojení hovězí kůže pomocí neodynových magnetů.

Tento náramek byl vytvořen složením pěti bílých a třiceti černých kruhových výsečí. Lze jej použít jako náramek, náhrdelník, náušnice nebo brož. Jednotlivé výseče jsou spojeny pomocí neodynových magnetů ve tvaru koule, viz obr. 26

7.4 Náhrdelník „Spirála“

Další z náhrdelníků se skládá z barevné duhové plastové spirály, která je známou oblíbenou dětskou hračkou. Při přehazování této spirály z dlaně do dlaně se děti učí koordinaci potřebné síly pro pohyb pružiny.

Pro tvorbu šperku byl důležitý její význam v určování rovnováhy a to, jak se to může rychle měnit. Tato spirála byla použita jako základ pro tvorbu náhrdelníku. Po sešití po obou stranách patnáct metrů bílé a černé začišťovací gumičky (ta má oproti běžné gumičce uprostřed tenkou drážku, která umožňuje jednoduchý zlom), byla navlečena na tuto plastovou spirálu po celé její délce. Po natažení gumičky (pracnost cca 30 hodin) byly oba její konce uzavřeny zapínáním, viz příloha č. 8. Na obou koncích spirály je umístěno zapínání, které umožňuje sepnutí obou konců. Toto zapínání je vyrobeno z alpaky a neodynových magnetů. Zapínání je vyrobeno z pakfongu a má tvar malého dutého

válce, do kterého je vložen magnet. Tento magnet je zalepen do válce pomocí dvousložkového lepidla. Tento válec byl poté nasazen a zalepen na oba konce pružiny viz obr. č 25.

7.5 Etue

Schránka byla vytvořena ze saténu z vnější strany černého a z vnitřní bílého ve tvaru kruhu a dvou půlkruhů k sobě sešitých sloužících jako kapsy, do kterých se umístí jednotlivé části náhrdelníku viz obr. č. 27

8 SILNÉ STRÁNKY

Výhodou vytvořených šperků je jejich variabilita a možnost opakovaně měnit tvar. Nositel si může složit vlastní náhrdelník, náramek, brož či náušnice. Náhrdelníku „Spirála“ zejména podtrhuje lidskou hravost. Barevnost těchto šperků umožňuje nositeli velkou kombinovatelnost s téměř jakýmkoliv barevným oděvem. Vzhledem k tomu, že náhrdelník „Rejnok“ je vyroben z přírodního materiálu, je dobře ohebný, pružný a na dotek velice příjemný. Silnou stránkou vytvořených šperků je jejich jednoduchost.

9 SLABÉ STRÁNKY

Nevýhodou náhrdelníku vyrobeného ze saténu je jeho náchylnost k zatržení. U textilní části v bílé variantě může také dojít k jejímu zašpinění. U náhrdelníku „Spirála“ je nutná jistá opatrnost při manipulaci, aby nedošlo k poničení plastového základu spirály. Náhrdelník „Rejnok“ je oproti saténovému náhrdelníku poněkud těžší a rozměrově výraznější. U tohoto náhrdelníku se nepředpokládá jeho každodenní nošení.

10 ZÁVĚR

Výsledkem předkládané závěrečné bakalářské práce jsou čtyři varianty šperků - náhrdelník „Rejnok“, náhrdelník „Kůže“, náhrdelník „Satén“ a náhrdelník „Spirála“.

Náhrdelník „Rejnok“ je velice extravagantním koženým šperkem, který může být výrazným doplňkem šatů.

Náhrdelník „Kůže“ je velice variabilní a při jeho rozložení a následném složení může být použit jako náhrdelník, náramek, brož či náušnice. Náhrdelník vyniká mírou kombinovatelnosti barev např. v bílá, černá nebo černo-bílá kombinace. Tento náhrdelník umožňuje vysokou variabilitu tvaru a také možnost přizpůsobení šperku lidským křivkám pomocí libovolného umístění magnetů, které slouží jako zapínání.

Náhrdelník „Satén“ je možné nosit v několika libovolných černobílých variantách. Hlavním nosným prvkem tohoto návrhu je jeho tvarová a barevná jednoduchost, která umocňuje výsledný vizuální dojem.

Náhrdelník „Spirála“ je hravý šperk, který za pomoci své vlastní váhy mění svůj tvar. Na tomto náhrdelníku je mimořádné i to, že jej lze využít jako antistresovou pomůcku. Náhrdelník podtrhuje zejména lidskou hravost. Nositel jej může využít i jako hračku, kdy jej při rozložení může přemisťovat přesypáváním z jedné ruky do druhé.

11 CITOVANÁ LITERATURA

a) knižní a periodická literatura

Krejča, Jindřich. 1978. *Z naší přírody.* [editor] Alojz Mikuš. Bratislava : Vydavateľstvo kníh a časopisov, n. p., 1978. str. 84. ISBN 301-03-15-3757.

Kubička, Roman a Zelinger, Jiří. 2004. *Výkladový slovník malířství, grafiky a restaurování.* 1. vydání. Praha : Grada Publishing, a. s., 2004. stránky 83, 85, 130 . ISBN 80-247-9046-7.

Marthe, Le Van. 2005. *500 Bracelets.* New York : Sterling Publishing Co., 2005. stránky 263-308. ISBN 978-1-57990-480-1.

Millerová, Judith. 2003. *Šperky.* [překl.] Dagmar Brejlová. 2003. ISBN 80-89179-09-6.

Täubl, Karel. 1963. *Zlatnictví.* [editor] Jaroslav Jelínek. 2. Praha : Redakce ekonomické a polytechnické literatury, 1963. Sv. XXXI.

Watson, Clare. 2007. *The New Anchor Step-by-Step Encyklopedia of Needlecraft.* [editor] Květuše Hrachová. [překl.] Ivana Nuhlíčková. 3.vydání. Praha : Euromedia Group, k. s. - IKAR, 2007. stránky 209-243. ISBN 978-80-249-1312-4.

2013. Wikipedia. *Spékání.* [Online] 19. Duben 2013. [Citace: 19. Duben 2013.] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sintrov%C3%A1n%C3%AD>.

Zicháček, Vladimír. 1995. *Zoologie.* 1. vydání. Olomouc : Nakladatelství FIN, 1995. str. 120. ISBN 80-85572-74-5.

b) internetové zdroje

ČVUT. 2013. ČVUT, FSV. [Online] 18. Duben 2013. [Citace: 18. Duben 2013.] <http://arch.fsv.cvut.cz/>.

Götzová, Michaela. 2013. Portfólio Michaela Götzová. [Online] 12. Duben 2013. [Citace: 12. Duben 2013.] http://issuu.com/misulego/docs/portfolio_1.

2013. Oficial web Rebecca Horn. *Rebecca Horn*. [Online] Rebecca Horn Workshop, 12. Duben 2013. [Citace: 12. Duben 2013.] <http://www.rebecca-horn.de/pages/biography.html>.

12 RESUMÉ

KLIMENTOVA, J. Jewellery for Someone. OPPOSITE. Pilsen 2013. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Institute of Art and Design. Metal and Jewellery Design. Study program – Design. Supervisor: M. A. Peter Vogel

Keywords: Jewellery for Someone, Opposite, Architecture, Sectors Of Circles, White and Black, Necklaces, Bracelets, Spiral, Rebecca Horn

Bachelor thesis is focused on design of four jewels. “Leather” necklace is very variable. The necklace can be disassembled. The parts can be assembled into bracelet, brooch or earrings.

“Spiral” necklace is a playful piece of jewellery that changes its shape by own weight. This necklace can be used as a stress reliever (necklace can be moved from one hand to the other).

Satin necklace can also be worn in several black and white versions.

The advantage of these jewelleries is their variability, the ability to repeatedly change their shape and possibility to assemble parts into necklace, bracelet, brooch, or earrings. When the “Spiral” necklace is moved from one hand to the other hand sounds soothing.

The colour of jewellery is big advantage because it allows compatibility with almost any colour clothing that is worn.

“Stingray” necklace is very extravagant leather jewellery.

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

KPZ na téma: Prsten pro někoho – Šperk pro zahraniční návštěvu

Příloha 2, 3, 4

KPZ na téma: Objekt – změna materiálu – Koupací čepice

Příloha 5

KPZ na téma: Zapínání nebo spoje - Linie

Příloha 6

KPZ na téma: Šperk spojený s hlavou - Reflektor

Příloha 7

Tvorba – Rebecca Horn

Příloha 8

Postup výroby náhrdelníku

Příloha 9

Spirála

Příloha 10

Modely

Příloha 11

Náhrdelník „Rejnok“

Příloha 12

Náhrdelník „Spirála“

Příloha 13

Náramek

Příloha 14

Etue

Příloha 15

Náhrdelník „Spirála“

Příloha 16

Náramek

Příloha 17

Prsten

Příloha 18

Brož

Příloha 19

Spona

Příloha 20 a 21

Náhrdelník „Satén“

Příloha č. 1

Obr. 1

Obr. 2

Příloha č. 2

Obr. 3

Obr. 4

Příloha č. 3

Obr. 5

Obr. 6

Příloha č. 4

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Příloha č. 5

Obr. 10

Obr. 11

Příloha č. 6

Obr. 12

Obr. 13

Příloha č. 7

Obr. 14

Obr. 15

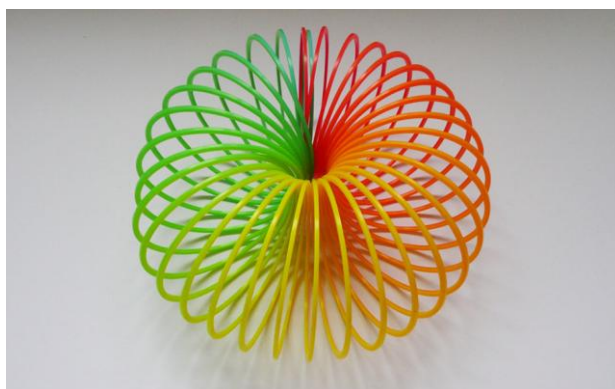

Obr. 16

Příloha č. 8

Obr. 17

Obr. 18

Obr. 19

Příloha č. 9

Obr. 20

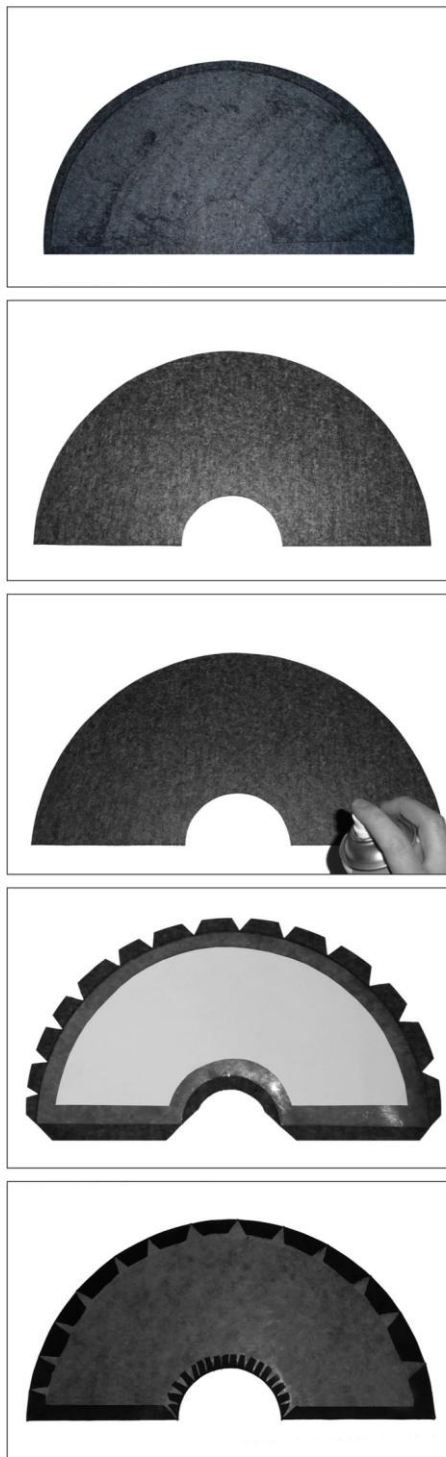
Obr. 21

Obr. 22

Příloha č. 10

Obr. 23

Obr. 24

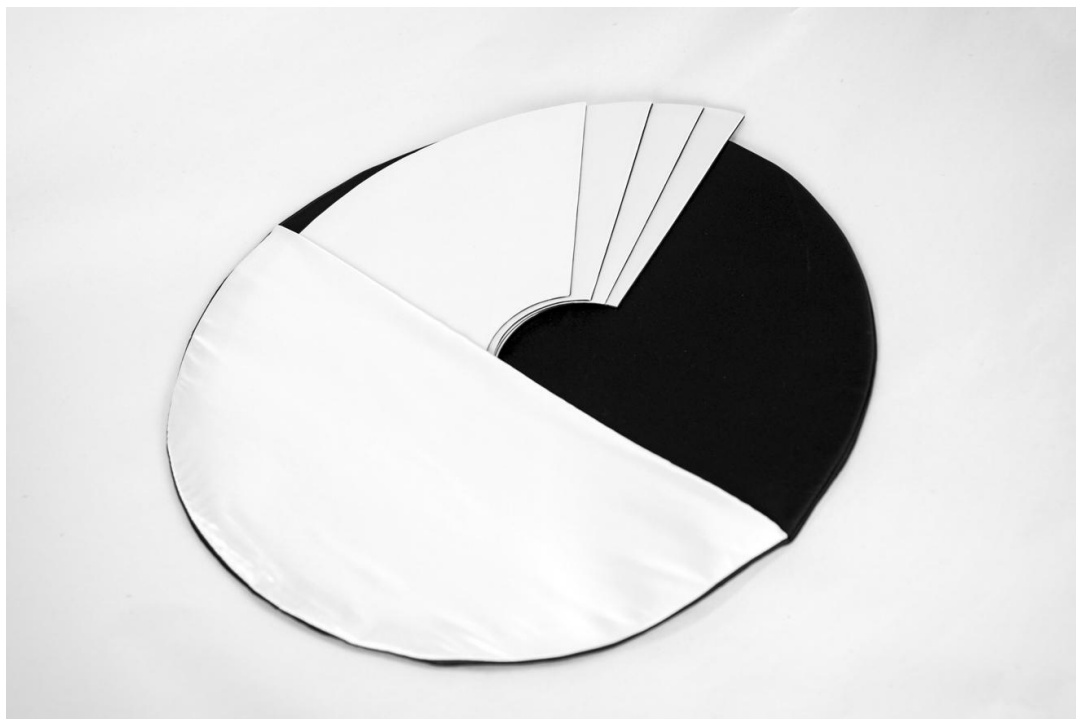

Obr. 25

Obr. 26

Příloha č. 14

Obr. 27

Obr. 28

Příloha č. 16

Obr. 29

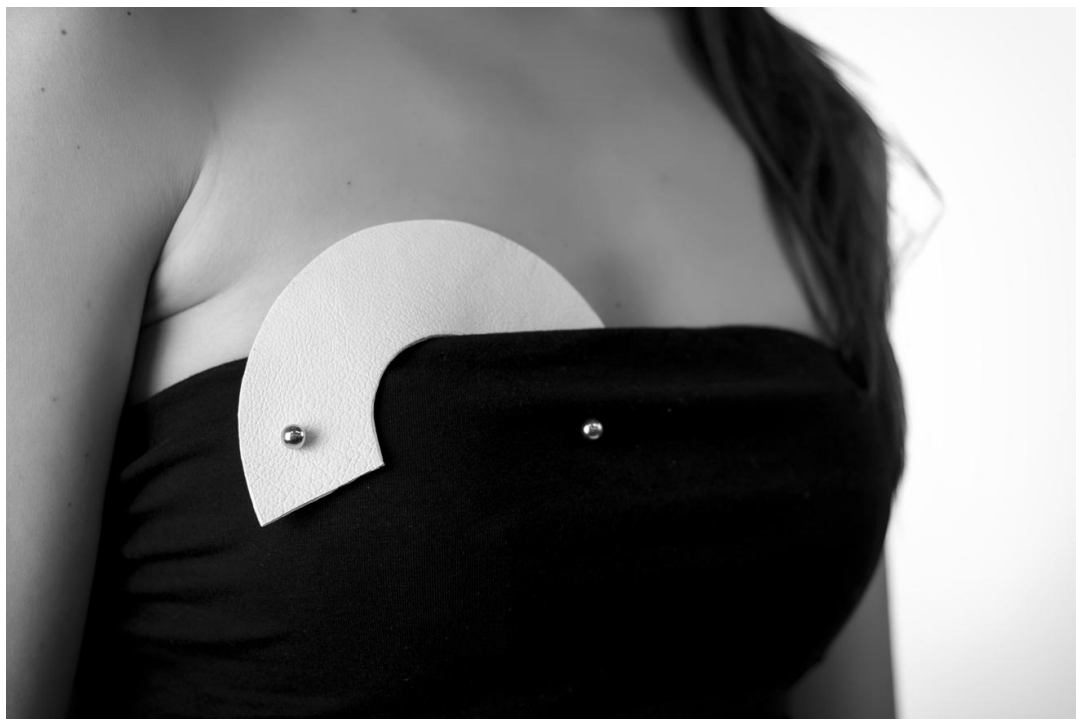
Příloha č. 17

Obr. 30

Příloha č. 18

Obr. 31

Příloha č. 19

Obr. 32

Obr. 33

Obr. 34